

1. UVOD

U poslednjih nekoliko decenija moguće je primijetiti da je uloga ekonomske diplomatije u spoljnoj politici dostigla izuzetno veliki nivo. Ona je orjentisana na različite oblasti saradnje između država, prvenstveno ekonomske, ali je istovremeno povezana i sa privredom uz mnogo zajedničkih elemenata sa drugim oblastima kao što su finansije, industrija, vanjska politika i dr. Kao što je već poznato, razmjena različitih vrsta robe se ne odvija u okviru samo državnih organa, već je ta razmjena odvija i između različitih država, pa se s tim u vezi može govoriti o pojmu autarhične i otvorene privrede. Osnovna razlike između ove dvije vrste privreda, što se može i zaključiti iz napred navedenog, jeste da je autarhična privreda ograničena državnim granicama i odvija se samo u okvirima jedne države. Postoji veliki broj nedostataka ove vrste privrede i zbog toga, skoro da i ne postoji ovakav vid razmjene roba, što se ne može reći za otvorenu privredu, čija je glavna karakteristika razmjena roba van granica jedne zemlje.

S obzirom da sve zemlje nemaju ista prirodna bogatstva koja mogu da iskorištavaju, te da je raspored prirodnih bogatstava izuzetno "šarolik" ukazuje se potreba za otvorenom privredom i razjenom različitih vrsta roba između više država, što se naročito intenziviralo razvojem robne proizvodnje u vrijeme kapitalizma. Ono što predstavlja osnovni pokretački motiv jeste sticanje dobiti, a ono je umnogome uslovljavalo nastanak i naglo širenje razmjene roba izvan državnih granica i uspostavljanje otvorene razmjene robe, pri čemu su se postojeća prirodna bogatstva jedne države mijenjala sa prirodnim bogatstvom drugih država. Razvoj otvorene privrede doveo je do stupanja u međusobne kontakte državnih funkcionera pojedinih zemalja pri čemu su se dogovarale konkretne aktivnosti u vezi sa ekonomskom saradnjom, a to je vodilo sve većem razvoju spoljne politike.

Namjera ovog rada je da u kraćim crtama prikaže pojam i faktor spoljne politike, te da se osvrne na osnovne karakteristike spoljne politike Bosne i Hercegovine, način njenog provođenja i perspektive kao i na ekonomsku diplomatiju. Cilj je da se, prije svega, vrjednuje sadašnje ponašanje Bosne i Hercegovine na spoljno-političkoj sceni i drugo, da se ukaže na perspektive i mogućnosti u narednom periodu. Usmjericemo se prvenstveno na unutrašnje kapacitete u Bosni i Hercegovini, koji – ukoliko se prepoznaju i budu adekvatno korišteni – mogu Bosnu i

Hercegovinu učiniti značajnim subjektom na međunarodnoj sceni. Takođe ćemo elaborirati pitanje poretka i koordinacije državnih institucija koje sudjeluju u donošenju spoljno-političkih odluka. Imamo li, s tog aspekta, uslove da maksimalno iskoristimo resurse koje posjedujemo?¹ Takođe, ovaj rad treba još bliže da objasni ekonomsku diplomatiju i njen uticaj na svjetsku privredu kroz: samo definisanje pojma ekonomske diplomatije i svjetske privrede i kroz uticaj globalizacije na razvoj ekonomske diplomatije i svjetske privrede.

¹ Subašić S., "*Spoljna politika BiH*", Sarajevo 2007 godine